

Venäjän federaation puolustusministerin Anatoli Serdjukovin haastattelu
Maanpuolustus -lehdelle
12.12.2008

TAKAAMME ISÄNMAAN TURVALLISUUDEN

Venäjän ja muiden Euroopan maiden välisiin suhteisiin on tullut viimeisten kuukausien aikana uusia jännitteitä. Erityisesti Venäjän toimenpiteisiin Georgiaa vastaan Kaukasuksen kriisin yhteydessä on suunnattu arvostelua. Pidättekö Venäjän toimenpiteitä välttämättöminä ja asianmukaisina?

Aivan aluksi haluan kiittää lehden toimitusta siitä, että minulle on suotu mahdollisuus esittää Venäjän puolustusministeriön kanta ajankohtaisimmista kansainvälisistä turvallisuuskysymyksistä sekä Venäjän ja Suomen välisistä suhteista erityisesti.

Mitä tulee äskettäisiin tapahtumiin Kaukasuksella, niin ne provosoi Georgian presidentti, joka veti mukaan veriseen konfliktiin oman maansa ohella myös koko kansainvälisen yhteisön. Siitä ei voinut olla aiheutumatta tiettyjä seurauksia.

Georgian johdon karkea yritys "sulattaa konfliktit" voimaa käyttämällä ja rikkomalla kaikkia olemassa olevia sopimuksia sekä venäläisten rauhanturvaajien joutuminen Georgian tykistön suoran tulen kohteeksi pakottivat Venäjän puolustamaan itseään.

Perusteena toimenpiteillemme oli se tilanne, joka oli siihen mennessä muodostunut Kaukasuksella. En ole ollenkaan samaa mieltä lausumista, joissa puhutaan suhteettomasta voimankäytöstä Georgiassa. Ensiksikin, vuoden 1999 Jugoslavian pommitusten jälkeen Natolla ei meidän mielestämme ole moraalista eikä juridista oikeutta huomauttaa Venäjälle liiallisesta voimankäytöstä Georgian ja Etelä-Ossetian konfliktialueella. Toiseksi, Saakashvilin hallinnon aloittama barbaarinen hyökkäys oli myös lopetettava päättäväisesti ja nopeasti ja näin minimoida tappiot siviiliväestön keskuudessa.

Kyseissä tilanteessa ryhdyimme sillä hetkellä ainoisiin mahdollisiin vastatoimenpiteisiin. Iskuja tehtiin rajoitettuun määrään kohteita. Kaikki olivat joko

sotilaallisia tai yhteiskäyttökohteita. Maavoimamme tuhosivat Georgian armeijan jättämät ampumatarvikkeet ja varmistivat Etelä-Ossetian ja Abhasian väestön turvallisuuden. Emme olleet liikkeellä kohti Tbilisiä emmekä pyrkineet naapurivaltion hallinnon syrjäyttämiseen. Näistä asioista meitä yrittivät syyttää tietyt piirit Yhdysvalloissa ja joissakin Euroopan maissa.

Myöhemmin, kuten tiedätte, yksikkömme vedettiin ennen määräaikaan Potin - Senakin linjalta. Etelä-Ossetiaa ympäröivältä turvallisuusvyöhykkeeltä taas venäläisten rauhanturvaajien poisvetäminen tehtiin kaksi päivää aikaisemmin kuin mitä vastaavat sopimukset edellyttivät.

Operaatio Georgian pakottamiseksi rauhaan ja sitä seuraava Georgian demilitarisointi oli, toistan vielä, ainoa oikea ja sitä myötä oikeutettu teko. Ikävä kyllä tätä eivät jotkut vain ole ymmärtäneet. Venäjän asevoimat ovat tarvittaessa valmiit toimimaan yhtä päättäväisesti ja tehokkaasti myös jatkossa.

Uskotteko, että tähän liittyvä suhteiden huononeminen Naton ja EU:n kanssa jää väliaikaiseksi? Millä tavoin Venäjä voisi edesauttaa suhteiden normalisoitumista? Millaisia vastatoimenpiteitä odotatte läntisiltä kumppaneiltanne?

Arvioidessaan Venäjän toimia Kaukasuksella liittouma käytti mielestäni kaksoisstandardien politiikkaa ja loittoni siitä kumppanuuden hengestä, joka on aina näihin päiviin saakka vallinnut Venäjän ja Naton välillä. Sen seurauksena kanssakäymisemme Pohjois-Atlantin puolustusliiton kanssa on keskeytetty monilla tärkeillä yhteistyöalueilla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että olemme lopettaneet täysin vuoropuhelun. Tarkoituksemme on jatkaa sitä, etsiä molemmille osapuolille sopivia keinoja ratkaista välillämme olevat erimielisyydet. Olemme edelleen vakuuttuneita siitä, että uusi kansainvälinen turvallisuusjärjestelmä voidaan rakentaa menestyksekkäästi ja laadukkaasti vain yhteisvoimin. Kaikki riippuu läntisistä kumppaneistamme. Ja siihen liittoumalta puuttuu mielestäni vielä toistaiseksi poliittinen tahto.

Mitä tulee Venäjän ja EU:n välisiin suhteisiin, niin en ryhtyisi dramatisoimaan tilannetta. Sotilaspoliittiset kontaktimme eivät mielestäni ole mutkistuneet, vaan vuoropuhelu on päinvastoin alkanut muuttua yhä rakentavammaksi.

On tärkeä ottaa huomioon, että yhteistyömme on molemmille edullista. Olemme valmiita konkreettiseen ja tasavertaiseen yhteistoimintaan sekä jatkamaan vuoropuhelua kaikista aiheista mukaan lukien ne, joissa kantamme eivät toistaiseksi ole yhtenevät. Näin tulee kumppaneiden kesken ollakin. Sanani vahvistaa se työ, jota teemme Venäjän osallistumiseksi EU:n operaatioon Tshadissa ja Keski-Afrikan tasavallassa. Kuten varmaan tiedättekin, presidenttimme on suhtautunut myönteisesti EU:n ja Ranskan johdon pyyntöön antaa alueella suoritettaviin toimenpiteisiin sotilaskuljetushelikoptereita, ja syyskuun 1. päivänä 2008 hän allekirjoitti käskyn venäläisen sotilasjoukon lähettämistä Tshadiin ja Keski-Afrikan tasavaltaan. Ensimmäinen sotilasryhmämme on jo lähetetty Afrikan mantereelle sijoituspaikkoihinsa näiden valtioiden alueella.

Valitettavasti suhteemme eivät kuitenkaan ole täysin pilvettömät. Hiljattain pidetyssä EU:n huippukokouksessa joukko eurooppalaisia maita vaati, että Venäjää vastaan on määrättävä sanktioita ja jäädytettävä suhteet eikä selvitty ilman yrityksiä tuomita politiikkamme. Vääristeltiin vilpillisesti niitä tosiasioita, jotka johtivat sotilaallisen vastakkainasetteluun Kaukasuksella. Tärkeintä on kuitenkin se, että meille pahansuopaiset maat jäivät vähemmistöön, kun taas enemmistö EU:n jäsenvaltioista osoitti vastuullista lähestymistapaa ja vahvisti suuntaa kohti kumppanuutta Venäjän kanssa. Emme silti ole tietenkään missään olosuhteissa samaa mieltä monista Venäjää kohtaan esitetyistä ennakkoluuloisista toteamuksista, jotka sisältyvät huippukokouksen päätösjulkilausumaan, mukaan lukien väitteestä suhteettomasta reagoinnistamme Georgian hyökkäykseen. Sitä paitsi "saakashilaisten" toimenpiteisiin ei ole kohdistettu arvostelua, kuten ei myöskään niiden toimiin, jotka toimittavat aseita Georgiaan rikkoen ETYJ:n ja EU:n sääntöjä.

Mitä tulee käytännön johtopäätösten tekemisiin EU:n huippukokouksen tuloksista, niin valitettavaa ovat yritykset lykätä uutta kumppanuussopimusta koskevien neuvottelujen alkamista. Mielenpiteeni on, etteivät konkreettiset asiamme saa jäädä erillisiä kysymyksiä koskevien mahdollisten mielipide-erimielisyyksien panttivangeiksi.

Olemme valmiit kulkemaan läpi oman osamme tiestä. Mutta kumppanuussuhteet ovat katu, jolla on "kaksisuuntainen liikenne".

Mutta työsarkaa riittää, kuten meillä on tapana sanoa. Esimerkiksi keskustelu Venäjän presidentin Dmitri Medvedevin esityksestä solmia sopimus Euroopan turvallisuudesta voisi olla alku yhteiselle analyysille eurooppalaisen turvallisuuden todellisesta tilasta tällä hetkellä sekä keinojen etsimiselle sen ajankohtaiseksi tullee uudistamiselle. Suuri osa Euroopan instituutioistahan perustettiin "kylmän sodan" aikana, ja tänään ne ovat yksinkertaisesti menneen aikakauden tehottomia poliittisia jäänteitä. Venäjä ja Eurooppa tarvitsevat kattavan puitejärjestön, joka ei vahingoittaisi mitään alueella olemassa olevaa organisaatiota. Yksi ydintavoitteista voisi olla laillisuuden lujittaminen alueellamme sellaisten tarkkojen sääntöjen pohjalta, jotka turvaavat kansainvälisen oikeuden normien yleismaailmallisen käytön.

Miten suhtaudutte ulkomaisten rauhanturvaajien läsnäoloon Georgian ja Venäjän välisellä raja-alueella Kaukasuksella? Millaisena näette Abhasian ja Etelä-Ossetian tulevaisuuden erillisinä valtioina?

Jokainen tervejärkinen ihminen ymmärtää, että "laiha" sopu on parempi kuin mikä tahansa sota. Tärkein tavoite tänään on antaa ihmisille mahdollisuus elää rauhassa, kasvattaa lapsiaan eikä ajatella sitä, että - Herra varjelkoon - yöllä he voivat hautautua raunioiden alle tykistötulen ja pommitusten seurauksena.

Tietenkin rauhanturvaajien läsnäolo Georgiassa on välttämätöntä, sillä se mahdollistaa rauhan ja vakauden ylläpitämisen Kaukasuksella. Tässä olemme solidaarisia EU:lle ja arvostamme sitä panosta, jonka se on antanut tämän vaikean tehtävän ratkaisuun.

Millaisena näen Abhasian ja Etelä-Ossetian tulevaisuuden?

Georgian presidentti Saakashvili valitsi poliittisten ambitioidensa tyydyttämiseksi kaikkein barbaarisimman menetelmän - kansanmurhan, kokonaisen kansan, joka on hyvin vanha ja jolla on ainutlaatuinen historia. Tällä tavalla hän pyyhki omakätisesti pois kaikki toiveet osseettien, abhaasien ja georgialaisten rauhanomaisesta rinnakkaiselosta yhdessä valtiossa. Etelä-Ossetian ja Abhasian toive pyrkiä itsenäisiksi

on ollut esillä melkein kahden vuosikymmenen ajan. Me olemme niiden itsenäisyyden tunnustaneet. Olemme lisäksi valmiita olemaan näiden kansojen turvallisuuden takaajina Venäjän federaation ja Etelä-Ossetian ja Abhasian tasavaltojen välillä syyskuun 17. päivänä 2008 allekirjoitetun ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen pohjalta.

Eräät valtiot ovat kritisoineet Venäjää näistä toimenpiteistä. Mutta luvalla sanoen, jostain syystä kukaan näiden valtioiden poliittisen eliitin edustajista ei voi antaa meille vastausta tällaiseen sinänsä yksinkertaiseen kysymykseen: "Miksi Kosovon tunnustaminen on hyvä asia, mutta Abhasian ja Etelä-Ossetian huono?"

Abhasian ja Etelä-Ossetian itsenäisyys oli väistämätöntä, ja tämä askel avasi tien uuden, kestävämmän rauhanturvaamisjärjestelmän luomiselle Kaukasukselle. Venäjällä ei ollut vaihtoehtoa näiden kahden valtion itsenäisyyden tunnustamiselle.

Kaikesta huolimatta Venäjän ja Euroopan maiden välinen taloudellinen yhteistyö on tiivistynyt vuosi vuodelta. Millaisena näette yhteistyön tulevaisuuden? Voiko EU-maiden talouskasvun hiipumisella olla vaikutuksia Venäjän talousnäkyville ja asevoimien kehittämiseksi?

Kansainvälinen finanssikriisi sekä syvä kriisi euroatlanttisen ja globaalien turvallisuuden kentässä ovat osoittaneet, ettei kukaan pysty yksinään selviämään valtioiden ja maiden päälle kasautuvista ongelmista.

Meillä ei ole ongelmaa siitä, kenen kanssa toimia yhdessä, kehittää integroituja ja muita suhteita - lännen tai idän, pohjoisen tai etelän. Olemme avoimia yhteistyölle kaikkien niiden kanssa, jotka ovat siihen valmiita. Tärkeimmät ehdot ovat yksinkertaisia: tasavertaisuus suhteissa, yhteinen hyöty, yhteiset intressit ilman minkäänlaista ideologista lisätäytettä. Tämä on pragmaattinen lähestymistapa. Se on määritelty Venäjän federaation ulkopoliittikan konseptissa, jonka presidentti Dmitri Medvedev hyväksyi tämän vuoden heinäkuussa. Juuri sen mukaan aiomme toimia. Mutta korostan, että siinä tarvitaan vastavuoroisuutta. Kuljemme minkä tahansa maan ja alueellisen ryhmittymän kanssa niin kauas, toimimme yhdessä niin syvästi, kuin kumppanimme ovat siihen valmiita.

Tämän takia ja huolimatta yleismaailmallisesta finanssi- ja talouskriisistä Venäjä jatkaa menestyksekkäästi sotilasteknistä yhteistyötä muiden maiden kanssa. Siitä todisteena on Vologdan optiikkamekaniikan tehtaan perustalle avattu ja käyttöön otettu venäläis-ranskalainen "Katrin-FS" -lämpökameroiden korjaus- ja huoltokeskus. Nämä kamerat ostetaan ranskalaiselta Thales Optronics -yhtiöltä, joka on jo kymmenen vuoden ajan tehnyt yhteistyötä Venäjän liittovaltion valtiollisen yrityksen Rosoboronoeksportin kanssa.

Ranskalaiset yritykset ovat toimittaneet Vologdan puolustusteollisuuslaitokselle laitteistot keskuksen varustamista varten ja antaneet teknistä apua sen käyttöönottoprosessissa sekä opettaneet venäläisiä asiantuntijoita huolto- ja korjausteknologioissa.

Mitä tulee Venäjän ja Suomen väliseen yhteistyöhön, niin se ollut jo kauan kypsässä iässä. Voimme varmaankin olla samaa mieltä siitä, että yli 40 vuotta on pitkä aika. Tänä aikana on tehty paljon, kokemusta on hankittu valtavasti. Meidän on kuljettava eteenpäin.

Venäläisillä yrityksillä on nykyisin hyvät mahdollisuudet modernisoida venäläistä (neuvostoliittolaista) alkuperää olevaa aseistustaan ja kalustoaan Naton standardien mukaiseksi. Mikäli Suomi on kiinnostunut, olemme valmiita modernisoimaan mitä tahansa Suomen puolustusvoimilla käytössä olevaa venäläistä aseistusta ja sotilaallista kalustoa, joiden taktisia ja teknisiä ominaisuuksia on parannettava.

Tämän teeman yhteenvedona haluan vielä kerran korostaa, että olemme valmiita etenemään keskinäisen yhteistyön tietä kaikilla alueilla, jotka edustavat Venäjän ja Suomen puolustushallintojen keskinäisiä intressejä.

Yhdysvallat on sopinut Puolan ja Tshekin kanssa ohjuspuolustusjärjestelmään liittyvien osien sijoittamisesta niiden alueelle. Millä perusteella Venäjä näkee kyseisen järjestelmän uhkaksi turvallisuudelleen? Jotkut poliitikot eivät näe tässä mitään uhkaa Venäjälle.

On kai selvää, että tällaiset ohjuspuolustuksen osat eivät hengi pelkkää "ystävällisyyttä" meitä kohtaan. On nähtävä, että ne ovat, ei enempää eikä vähempää kuin vain olennainen osa koko maailman kattavaa amerikkalaista ohjuspuolustusjärjestelmää ja tarkoitettu vain näennäisesti suojaksi Iranin ohjuksia vastaan.

Me taas olemme sitä mieltä, että Yhdysvalloilla tai Euroopalla ei ole lainkaan olemassa mitään "Iranin ohjusuhkaa". Iranin tekniset ja teknologiset valmiudet eivät mahdollista pitkän kantaman ballististen ohjusten rakentamista.

Amerikan Yhdysvallat luovat informaatio- ja johtoinfrastruktuuria, joka lähestyy Venäjän rajoja. Kolmas sijoitusalue on kriittisesti tärkeä osa Yhdysvaltain ohjuspuolustuksen globaalia järjestelmää, jota ei tule tarkastella erillään, vaan yhdessä muiden elementtien kanssa: ohjuspuolustuksen Alaskan ja Kalifornian sijoitusalueiden, tutkien sekä mereltä toimivien liikkuvien järjestelmien kanssa. Tällöin torjuntaohjusten lukumäärällä tukikohdassa Puolassa ei ole periaatteellista merkitystä, koska niiden lukumäärää voidaan nopeasti kasvattaa.

Kolmannen sijoitusalueen Venäjän vastaista suuntausta vahvistaa Yhdysvaltain sopimus Puolan kanssa, jonka mukaisesti viimeksi mainitulle toimitetaan Patriot-ilmatorjuntaohjusjärjestelmiä. Eikä niitä ole tarkoitettu selvästikään korealaisten tai iranilaisten ballististen ohjusten torjumiseen.

Tästä johtuu, että rakentaessaan suhteita Yhdysvaltain ja Naton kanssa Venäjä ei voi olla ottamatta huomioon ohjuspuolustusjärjestelmän osien ilmestymistä rajojemme läheisyyteen. Emme missään tapauksessa yritä riistää Puolan ja Tshekin suvereniteettia, vaan olemme vakuuttuneita siitä, että päätös muiden maiden sotilaskohteiden sijoittamisesta niiden alueille on puhtaasti niiden kansallinen asia. Samaan aikaan pidämme tällaisten sopimusten allekirjoittamista askeleena, joka on suunnattu olemassa olevan turvallisuusjärjestelmän horjuttamiseen mantereellamme ja maailmassa. Näissä olosuhteissa olemme yksinkertaisesti pakotettuja ryhtymään tarpeellisiin vastatoimenpiteisiin.

Näettekö mahdolliseksi ohjuspuolustusjärjestelmään liittyvän yhteistyön Yhdysvaltain kanssa? Mitä tuo yhteistyö voisi sisältää?

Venäjä on edelleen valmis jatkamaan vuoropuhelua ohjuspuolustusjärjestelmästä. Muistutan, että muutamia ohjelmia, jotka olivat kahdenkeskisiä Yhdysvaltain kanssa tai jotka järjestettiin Naton puitteissa Yhdysvaltain ollessa aktiivisesti mukana, on jo menestyksellisesti toteutettu. Nyt tämä yhteistoiminta on keskeytetty, jotta voitaisiin selvittää, edesauttaako meidän yhteistyömme Yhdysvaltain ohjuspuolustusjärjestelmän Venäjän vastaisen potentiaalın vahvistumista, miten Naton ja Yhdysvaltain järjestelmät kytetään toisiinsa ja millainen on kumppaneiden valmius vakavaan vuoropuheluun.

Puhutaan paljon Yhdysvaltain "uudenlaisista" sotilaallista yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista. Todellisuudessa ne ovat joko tyhjiä julistuksia tai jo käsitellyn toistamista. Vuonna 2007 Venäjä esitti todellisen projektin toteuttamista - vaihtoehtoista kolmatta sijoitusalueetta, valvontajärjestelmää, jossa käytettäisiin venäläisestä ohjushyökkäyksen varoitusjärjestelmästä saatavaa informaatiota. Kumppanit - Nato ja Yhdysvallat – ovat kuitenkin juuttuneet omien suunnitelmiensa toteuttamiseen ja jättävät meidän ehdotuksemme huomiotta.

Emme myöskään sulje pois mahdollisuutta yhteistyön uudelleen aloittamisesta, jos kumppanimme ovat siihen valmiita. Heidän on tosin otettava huomioon, että me emme anna tuumaakaan periksi omista kansallisista eduistamme. Emme voi hyväksyä myöskään keskustelua voimankäytön tai kiristyksen pohjalta. Ne ajat ovat menneisyyttä.

Presidentti Dmitri Medvedev ilmoitti äskettäin Venäjän kehittävän erityisesti ydinasepelotettaan. Millaisena näette Venäjän ydinaseiden tulevaisuuden? Mikä vaikutus sen uusimisella olisi näkemyksenne mukaan nykyiselle sopimusjärjestelmälle? Näettekö mahdolliseksi päättymässä olevien sopimusten jatkamisen?

Venäjän presidentti on tosiaankin ilmoittanut, että kehitämme ydinasepelotettamme. Objektiiivisista realiteeteista lähtien näkyvässä olevassa tulevaisuudessa jatkamme jo

olemassa olevien ydinasejärjestelmien modernisointia ja kehittämistä sekä kehitämme uusia malleja.

Samalla vastustamme sellaisia äärimmäisyyteen meneviä ehdotuksia, kuten välitön ja täydellinen kaikkien ydinaseiden tuhoaminen tai kieltäytyminen sopimusrajoituksista strategisten hyökkäysaseiden alueella.

Aiomme säilyttää aseistuksessa kolmesta komponentista koostuvan ydinasejoukkojen rakenteen, johon kuuluvat maalta, mereltä ja ilmasta toimivat hyökkäysjärjestelmät, jotka on varustettu nykyaikaisilla taktisilla ja teknisillä ominaisuuksilla.

Ydinasejoukkoja pidetään korkeassa käyttövalmiudessa ja niiden taistelunkestävyys ja haavoittumattomuus ovat huipputasoa ilman että ne ovat silti vaaraksi väestölle ja ympäristölle.

Venäjä vahvistaa sitoutuneisuutensa aseistuksen, ml. ydinaseet, leviämisen estämisen, niiden edelleen vähentämisen ja rajoittamisen periaatteisiin. Toisaalta aseistuksen kehittäminen on, varmaan teidänkin mielestänne, objektiivinen prosessi, joka on suunnattu valtion kansallisen turvallisuuden varmistamiseen ulkoisilta uhilta.

Mutta kaikki tämä, toistan vielä kerran, ei saa horjuttaa olemassa olevan ja tulevan sopimusjärjestelmän perustaa eikä tuottaa vahinkoa osapuolten kansalliselle turvallisuudelle.

Mitä tulee sitten mahdollisuuteen niiden sopimusten pidentämiseen, joiden voimassaolo on päättymässä?

START-sopimuksen voimassaolo päättyy 5.12.2009. Sopimus turvasi strategisten hyökkäysaseiden tuntuvan supistamisen ja johti merkittäviin pidäke-toimenpiteisiin näiden aseiden alalla, mm. luopumiseen strategisten hyökkäysaseiden sijoittamisesta maan alueen rajojen ulkopuolelle. Tämän sopimuksen päätyttyä syntyy oikeudellinen tyhjiö strategisten aseiden valvonnassa.

Venäjä ei voi hyväksyä sitä, että sovittaisiin vain strategisten hyökkäysaseiden yhtäläisestä määrällisestä tasosta tilanteessa, jossa Yhdysvallat sijoittaa muualle täysimittaisesti strategisia puolustusvoimia ja ennen kaikkea

ohjuspuolustusjärjestelmää. Tämä liittyy siihen, että amerikkalaisen osapuolen toteuttama mannertenvälisten ballististen ohjusten joukkojen uudelleenvarustaminen ei-ydinlatauksilla yhdessä ohjuspuolustusjärjestelmän kolmannen sijoituspaikan perustamisen kanssa Eurooppaan, ei ainoastaan merkitse sitä, että he voivat kompensoida ydinlatausten lukumäärän supistukset, vaan johtaa myös yksiselitteisesti Yhdysvaltain oleelliseen ylivoimaan strategisten hyökkäysaseiden osalta.

Samalla sopimusprosessia aseistuksen, ml. ydinaseiden, edelleen supistamiseksi on jatkettava. Se on yksinkertaisesti välttämätöntä kansainvälisten suhteiden vakauden lujittamiseksi.

Mielestämme tulevien sopimusten kohteena tulee olla kaikki strategisten hyökkäysaseiden lajit niiden varustelutyypistä riippumatta (ydinase tai ei-ydinase), joihin kuuluu käyttää yhdenvertaisia laskenta-, supistus-, tukeutumis-, ilmoitus- ja tarkastusmenettelytapoja. Tällöin jokaisella sopimuksen osanottaja-osapuolella tulee olla oikeus määritellä itsenäisesti strategisten hyökkäysaseidensa osien (lajien) määrälliset ja laadulliset parametrit.

Venäjä-Nato –neuvoston toiminta on supistunut viime elokuun jälkeen. Millaisena näette ao. neuvoston tulevaisuuden? Onko sillä mielestänne ylipäänsä merkittäviä saavutuksia?

Tietenkin on. Venäjä-Nato -neuvoston puitteissa on sen kuuden olemassaolovuoden aikana ratkottu monimutkaisia kysymyksiä, jotka ovat usein olleet jopa käännteentekeviä Euroopalle ja koko maailmalle. Tänä aikana, niin kiistojen kuin konkreettisten tekojenkin aikana, saatiin paljon myönteistä aikaan. Venäjän ja Pohjois-Atlantin liiton onnistui aloittaa käytännön yhteistyö monilla tärkeillä alueilla. Kuvaava esimerkki tästä on Venäjän ratifioima sopimus joukkojen statuksesta Naton rauhankumppanuusohjelman puitteissa sekä tämän vuoden huhtikuussa allekirjoitettu sopimus ei-sotilaallisten rahtien kauttakuljetuksista Venäjän alueen läpi Afganistanissa toimivien kansainvälisten ISAF-joukkojen tarpeisiin. On suunniteltu useiden yhteisten harjoitusten toteuttamista ja kehitetty dynaamisesti pilottiprojektia ns. "aloitteista yhteistyöstä ilmatilassa". Olemme onnistuneet saamaan hyviä tuloksia myös

onnettomuuteen joutuneiden sukellusveneiden miehistöjen etsinnässä ja pelastamisessa.

Georgian sotilaallinen hyökkäys Abhasiaa ja Etelä-Ossetiaa vastaan heijastui kuitenkin kielteisesti niin Venäjän ja Nato-maiden väliseen yhteistyöhön kuin myös yhteistoimintaan kokonaisuudessaan Pohjois-Atlantin liiton kanssa.

Uskoimme vilpittömästi, että kollegamme puuttuvat konfliktiin, pysäyttävät hyökkäyksen ja tuomitsevat Georgian toimet. Sen sijaan liittouma teki päätöksen estää Venäjän osallistuminen Naton terrorismin vastaiseen Active Endeavour -operaatioon sekä muihinkin yhteisiin toimenpiteisiin. Venäjä-Nato -neuvoston istunnot keskeytettiin. Kaiken lisäksi laaditaan entiseen tapaan suunnitelmia sotilaallisen avun antamiseksi Georgialle. Meistä kaikista tuli elokuun 8. päivänä 2008 todistajia sille, mihin johtaa tällainen hyökkäysaseiden "pumppaus" maalle, jossa kytevät konfliktit ja joiden johtajat ovat tehtäviinsä sopimattomia.

Täysin ymmärrettävästä syystä me keskeytimme sotilaallisen yhteistyön Naton kanssa monilla aloilla. Haluan vielä kerran korostaa, että jatkossa vuoropuhelun tulee perustua toisenlaiselle rakentavalle ja kunnioittavalle pohjalle ja vastata uusia sotilaspoliittisia ja taloudellisia realiteetteja. Toivon, että kumppanimme alkavat ajatella tätä.

Venäjä on useaan otteeseen ilmoittanut suhtautuvansa kriittisesti Naton laajentumiseen sen lähiympäristöön. Miksi Venäjä kokee Naton laajentumisen uhkaksi turvallisuudelleen?

Nato on tänään käytännöllisesti katsoen ainoa globaali sotilaspoliittinen liitto maailmassa. Sillä on kaikki tällaiselle järjestölle ominaiset piirteet eli liittouman sotilasjohtoelimet, yhdistyneet asevoimat sekä oma ydinasepotentiaali. Huolimatta Naton sotilaspoliittisen johdon kaikista vakuutuksista olla laajentamatta tämän järjestön jäsenmäärää ja sen vastuualueita, halusta olla tarkistamatta tavoitteita ja tehtäviä, elämässä kaikki tapahtuu täysin päinvastoin. Faktoja ei tarvitse hakea kaukaa. Liittouman jäsenmäärä on lisääntynyt entisen sosialistisen leirin valtioiden kustannuksella (Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen liittoumaan on liittynyt kymmenen

valtiota ja tällä hetkellä siihen kuuluu 26 maata). Naton rajat ovat käytännöllisesti katsoen tulleet aivan kiinni Venäjän alueeseen.

Konkreettisiin kysymyksiimme tällaisten tekojen välttämättömyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta kukaan liittouman johdosta ei pysty antamaan meille minkäänlaista ymmärrettävää vastausta. Vastaukset rajoittuvat yleensä vakiofraaseihin halusta kehittää kollektiivista euroatlanttista turvallisuusjärjestelmää sekä väitteeseen, ettei Naton toiminta uhkaa meitä, vaan on suunnattu kaikille tunnettujen haasteiden ja uhkien neutralisoimiseen.

Kuitenkin niiden viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajan, jotka erottavat meitä Varsovan liiton hajoamisesta, Pohjois-Atlantin liitto on joka tapauksessa tavalla tai toisella ottanut käyttöön sotilaallisen potentiaalinsa eikä sitä paitsi ole aina noudattanut kansainvälisen oikeuden normeja. Käyttäen sotilaallista voimaa poliittisten ja taloudellisten ristiriitojen tärkeimpänä ratkaisuperusteena liittouma on YK:n turvallisuusneuvostoa huomioimatta käyttänyt omia yhdistyneitä asevoimiaan maailman eri alueilla.

Haluaisimpa tietää, esimerkiksi, olisitteko itse huolestunut, jos teidän asuntonne ovella seisoi hampaisiin asti aseistautunut ihminen, joka ei haluaisi sanoa, missä tarkoituksessa on tullut ja mitä aikoo tehdä jatkossa ja heiluttelee vain veistä kasvojenne edessä?

Huolestuneisuuttamme herättää myös liittouman joidenkin maiden, erityisesti Yhdysvaltain, sitkeä itsepintaisuus vetää kaikesta huolimatta Natoon mukaan Ukraina ja Georgia. Kuten tiedämme, tästä asiasta ei ole olemassa yksimielisyyttä edes liittouman riveissä. Siitä huolimatta asiaa ei poisteta asialistalta. Valtaenemmistö Ukrainan kansalaisistahan vastustaa valtionsa liittymistä Pohjois-Atlantin liittoon. Mitä taas tulee Georgiaan ja sen lukuisiin ongelmiin ja vastuuttomaan sotilaspoliittiseen johtoon, niin on ylipäänsä vaikea käsittää tämän maan asemaa ja roolia kollektiivisen euroatlanttisen turvallisuuden varmistamisessa. Näin on erityisesti nyt sen Etelä-Ossetiassa suorittaman barbaarisen rankaisuoperaation jälkeen. Entäpä jos Georgia olisi tällä hetkellä liittouman jäsen? Silloin asia tuskin olisi rajoittunut paikalliseksi konfliktiksi. Silloin se olisi leimahtanut maailmanlaajuiseksi.

On ymmärrettävää, ettei tällainen asioiden tila edesauta rakentavien ulkopoliittisten suhteiden rakentumista Venäjän ja Naton välille. Me kannatamme perusteellista ja rakentavaa vuoropuhelua liittouman kanssa. Mutta jos joku toivoo, että napisematta tarkkailemme, kuinka rajoillemme keskitetään liittouman sotilaallista armadaa eikä meidän intressejämme oteta huomioon kansallisen turvallisuuden varmistamisen alalla, niin olemme pakotettuja tuottamaan pettymyksen - me emme uhraa pelinappuloitamme, meillä on jotain millä muuttaa kaikki nämä toiveet illuusioksi.

Varmaan tiedättekin jo, että presidenttimme päätti olla hyväksymättä aiemmin vuoteen 2010 suunniteltua strategisten ohjusjoukkojen Kozelskin ohjusdivisioonan lopettamista. Lisäksi Kaliningradin alueella kehitetään tarvittaessa Iskander-ohjusjärjestelmää ohjuspuolustusjärjestelmän neutralisointi varten.

Ymmärrätte kaikki varmaan, että olemme pakotettuja näihin toimenpiteisiin.

Venäjän asevoimissa tapahtuu syvällisiä muutoksia. Voisitteko eritellä joitakin keskeisempiä muutoksia, kertoa päätehtävät, jotka on ratkaistava ensisijaisesti?

Tällä hetkellä Venäjän puolustusministeriö on laatinut ja presidentti hyväksynyt asevoimien tulevaisuuden kokoonpanon, jonka mukaan siirrytään yhden miljoonan sotilaan vahvuuteen.

Esitettyjen uudistusten ydin on seuraavanlainen. Emme revi kaikkea juurineen pois, emme tuhoa perustaa. Jatkossakin säilyy kolme puolustushaaraa (maavoimat, ilmavoimat, sotalaivasto) ja kolme erillistä aselajia (strategiset ohjusjoukot, maahanlaskujoukot, avaruusjoukot). Mielestämme tällainen rakenne on optimaalinen, sillä se mahdollistaa tehokkaan joukkojen johtamisen ja varmistaa valtion sotilaallisen turvallisuuden.

Maavoimat tulee koostumaan kuudesta sotilaspiiristä. Niiden organisaatioon kuuluvat operatiiviset johtoportaat, pysyvän valmiuden yhtymät ja joukko-osastot sekä ase- ja kalustovarastot ja korjaamot. Maavoimien perustaksi tulevat moottoroidut jalkaväki- ja panssarivaunuprikaatit ja lisäksi säilyvät kaikki aselajit.

Ilmavoimien rakenne tulee olemaan seuraavanlainen: avaruus- ja ilmapuolustuksen operatiivis-strateginen johtoporras, kaukotoimintailmavoimien ja kuljetusilmavoimien johtoportaat sekä ilmavoimien ja ilmapuolustuksen johtoportaat. Ilmavoimiin kuuluvat ilmavoimien strategiset ydinasejoukot ja yleisjoukot. Ilmavoimien perustan muodostavat eri kategorian lentotukikohdat sekä avaruus- ja ilmapuolustusprikaatit.

Sotalaivasto koostuu alueellisesti sijoitetuista operatiivis-strategisista yhtymistä: Pohjoisesta, Tyynenmeren, Itämeren ja Mustanmeren laivastoista. Sillä on kokoonpanossaan sotalaivaston strategiset ydinasejoukot ja yleisjoukot. Merivoimien ilmavoimien perustalle suunnitellaan muodostettavaksi lentotukikohtia.

Strategisissa ohjusjoukoissa säilyvät ohjusarmeijat ja ohjusdivisioonat, joilla on aseistuksena kiinteitä ja liikkuvia ohjusjärjestelmiä.

Maahanlaskujoukoissa on suunniteltu olevan maahanlasku- ja ilmarynnäkködivisioonaa ja ilmarynnäkköprikaati.

Avaruusjoukkojen perustan muodostavat ohjuspuolustusdivisioona, pääkeskukset ja valtion koelentoavaruuskeskus.

Onko Venäjä siirtymässä monien muiden maiden tapaan ammattiarmeijaan? Mitä muita suuren mittaluokan uudistuksia asevoimissa on valmisteilla?

Siirtyminen ammattiarmeijaan on yksi asevoimiemme ensisijaisista kehittämissuunnista. Olemme selvittäneet itsellemme sen, että siinä avaintehtävänä on kanta-alipäällystön eli kersanttikunnan muodostaminen. Edessämme on tehtävä palauttaa käsitteelle "kersantti" sen todellinen merkitys. Hänestä pitää tulla oikeasti tärkein henkilö sotilasyhteisössä, joka vastaa sotilaiden opetuksesta ja kasvatuksesta ja jolla on käsisään merkittävät kurinpidolliset narut.

Maailman johtavissa valtioissa armeijoiden selkärankana ovat nimenomaan kersantit, tai aliupseerit, niin kuin heitä niissä edelleen kutsutaan. Meillä taas, pakko myöntää,

he ovat heikoin komentoporras. Upseereiden pitää jatkuvasti holhota, sijaistaa, avustaa ja opastaa heitä alaisten koulutuksen ja kasvatuksen kaikissa vaiheissa.

Mutta heti huomiseksi uuden tyyppistä kersanttia ei saada koulutetuksi. Siihen tarvitaan aikaa ja paljon rahaa.

Sanalla sanoen tarvitaan valtion tavoiteohjelma, jolla on taattu rahoitus ja tarkka toteuttamisaikataulu kohta kohdalta.

Tällainen ohjelma meillä jo on. Toteutamme sitä askel kerrallaan. Esimerkiksi vuonna 2009 suunnittelemme siirtää sopimus pohjalle vain sotilaivaston aluspalveluksessa olevien pursimiesten ja matruusien rekrytoinnin. Sitten luomme asianmukaiset elinolosuhteet perheellisille sotilaille niissä joukko-osastoissa ja yhtymissä, jotka on siirretty sopimus pohjaiseen rekrytointiin jo vuosina 2004–2007. Tämän ansiosta voimme säilyttää riveissämme jo koulutetun, palvelukseen sitoutuneen alipääallystön ja saada näihin tehtäviin uusia ihmisiä, jotka haluavat sitoa tulevaisuutensa armeijaelämään.

Sanalla sanoen meillä on edessämme mittava työ. Meidän pitää muuttaa asennoitumista palvelukseen sekä koulutus- ja opetusmenetelmiä. Meidän pitää ilmeisesti aloittaa lakkauttamalla vanhentunut ja uusissa olosuhteissa huonoksi osoittautunut kersanttien kotimainen koulutusjärjestelmä.

Mutta ensimmäiset tasot ovat jo saavutetut, ilmaistakseni asian sotilaallisesti. Nyt meillä on sopimus pohjaiseen rekrytointiin siirtynyt yli 80 yhtymää ja joukko-osastoa. Sopimussotilaiden kokonaisvahvuus on nykyisin yli 200 000 henkilöä.

Haluan tosin heti korostaa, että sopimuspalvelusjärjestelmän käyttöönoton ohella me aiomme säilyttää myös kansalaisten kutsunnat sotilaspalvelukseen. Olemme muuten tammikuun 1. päivästä 2008 lähtien siirtyneet yhden vuoden kestävään varusmiespalvelukseen.

Mutta asevoimat eivät koostu vain ihmisistä. Niihin kuuluvat myös sotilaallinen kalusto ja aseistus. Niiden kehittäminen on meille myös yksi avaintehtävistä niiden uudistusten puitteissa, jotka olemme aloittaneet kaikissa puolustushaaroissa.

Tärkeimmät prioriteetit ovat selvät ja ymmärrettävät. Niitä ovat täsmäaseiden kehittäminen, lupaavien ilmavoimien järjestelmien ja lennokkijärjestelmien kehittäminen ja sarjatuotanto, tiedusteluvälineiden sekä avaruus- ja ilmapuolustusvälineiden luominen, eri käyttötarkoituksiin suunniteltujen avaruuslaitteistoryhmittymien kasvattaminen, teknologian läpimurto maa- ja ilmavoimien ja sotalaivaston varustelussa elektronisen sodankäynnin välineillä sekä joukkojen varustaminen nykyaikaisilla viestivälineillä.

Tehtävä on vaikea. Meidän täytyy tehdä laadullinen riuhtaisu aseistuksen alalla. Muuta keinoa ei ole. Sotilaspoliittisen tilanteen analysoinnin tulokset, sotilaallisen kehittämisen tilan arviointi ja näkymät maailman tärkeimmissä valtioissa sekä asevoimien käyttömuodot ja -tavat viimeisissä konflikteissa osoittavat, että tulevaisuuden sotien ominaispiirteitä ovat nopeatempoisuus, sotatoimien suuri strateginen liikkuvuus kaikissa ympäristöissä pääpainon ollessa yleensä avaruus- ja ilmatilassa. Kuten sanotaan, menestystoimintaelokuvien tekijöiden kaikkein hurjimmat fantasiat ovat vain kalpea varjo mahdollisesta todellisuudesta.

Ja jos me haluamme, että armeijamme toteuttaa menestyksekkäästi sille annetun roolin valtion kansallisten, taloudellisten ja geopoliittisten etujen suojelemisessa, meillä on oltava viimeisimpien sukupolvien aseistuksen lisäksi myös tulevaisuuden aseet. Ja ne meillä tulevat myös olemaan.

Jo nyt meillä on suunnitteilla ja toteutamme tieteellistä tutkimusta, suunnittelu- ja kehitystyötä sellaisten uusien asemallien luomiseksi, joilla on laadullisesti paremmat taktiset ja tekniset ominaisuudet ja jotka ylittävät ulkomaiset verrokkit.

Olemme laatineet ja ottaneet käyttöön valtion aseistusohjelma vuosille 2007–2015. Sen mukaan uudella aseistuksella varustetaan priorisointijärjestyksessä kaksisataa pysyvän valmiuden yhtymää ja joukko-osastoa. Ohjelman toteuttamisen lopputuloksena asevoimissa on vuoteen 2011 mennessä yli 60 yhtymää ja joukko-osastoa, jotka kykenevät jo suorittamaan taistelutehtäviä uusilla kalusto- ja asemalleilla. Suurimmat tämän kaluston hankinnat osuvat vuosille 2011–2015.

Innovatiivinen asennoituminen taistelukoulutukseen vaatii myös uutta ajattelua johtajilta sekä upseereiden koulutusjärjestelmän tarkistamista. Tähän liittyen

suunnittelemme perustettavaksi kymmenen järjestelmän perustan muodostavaa korkeakoulua, jotka ovat suuria, monitasoisia ja monitieteisiä opetus- ja tiedekeskuksia, joissa on 5 000–12 000 opiskelijaa.

Millainen on sotilaiden sosiaalinen ja taloudellinen asema Venäjän asevoimissa tänään? Miten aikaisemmin vakavaksi ongelmaksi koettu simputuksen poiskitkeminen on onnistunut? Mikä on Venäjän asevoimien yhteiskunnallinen imago tänään?

Olemme sitä mieltä, että isänmaan puolustajan tulee olla menestyvä ihminen, hän ei saa elää kurjuudessa. Pyrimme siihen, että asevoimissamme sotilaiden palkka ei olisi pienempi kuin maailman johtavien maiden armeijoissa. Jo nyt olemme antaneet materiaalista apua monilapsisille upseerien perheille sekä perustaneet kannustussäätiön parhaille johtajille ja asiantuntijoille.

Maan presidentti Dmitri Medvedev antoi hiljattain määräyksen myöntää aivan lähiaikoina asevoimien sosiaalisen ympäristön kehittämiseen lisää miljardeja ruplia. Ja ne myönnetään. On myös päätetty käyttää asevoimien supistamisprosessissa vapautuvaa rahaa suurimmaksi osaksi upseerien palkkoihin. Olen jo puhunut parhaiden upseereiden aineellisesta palkitsemisesta. Niinpä sitä varten vuonna 2009 on myönnetty 25 miljardia ruplaa. Näillä varoilla pystymme vuoden aikana kannustamaan noin 30 000 henkilöä, jotka sen ansaitsevat.

Jatkossa tämä summa vain kasvaa. Vuonna 2010 on suunniteltu myönnettäväksi 33 miljardia ruplaa ja vuonna 2011 vielä yhdeksän miljardia ruplaa enemmän.

Mutta tämä on, sanottakoon vaikka eräänlaista "virkaohyväntekeväisyyttä". Me muutamme radikaalisti sotilaiden palkkausrakennetta. Vanha järjestelmä ei mielestämme yksinkertaisesti enää ole toimiva, vaan estää ihmisiä saamasta yleensä mitään kannustimia palveluksessa ja ammatillisessa kehittämisessä.

Meillä on laadittu asevoimien sosiaalisen kehityksen strategia vuoteen 2020 saakka. Se sisältää sotilaiden palkan nostamisen suhteessa maan keskipalkkaan vähintään 25

prosentilla. Lähiaikoina aloitamme koko palkkausrakenteen uudistamisen. Tätä asiaa koskeva lakiluonnos on jo pääosin laadittu. Siinä on paljon tuoreita, viisaita ratkaisuja.

Sitten eläkkeistä. Puolustusministeriö on yhdessä liittovaltion toimeenpanovallan elinten kanssa tehnyt perusteellista työtä kehittääkseen nykyistä lainsäädäntöä sotilaiden ja heidän perheidensä eläketurvan osalta. Vuonna 2008 sotainvalidieläkeläisille ja 80 vuotta täyttäneille eläkeläisille maksettavien eläkkeiden määrät, korotukset ja lisät nousivat merkittävästi.

Palvelusvelvollisuuttaan suorittaessaan menehtyneiden sotilaiden vanhemmille ja puolisoille on myönnetty oikeus kahden eläkkeen saamiseen. Toinen maksetaan perheen elättäjän menetyksen johdosta ja myönnetään edullisilla ehdoilla ja korotettuna.

Lisäksi Venäjän presidentti on allekirjoittanut joukon lakeja, joiden mukaan eläkkeellä olevat sotilaat, jotka ovat saavuttaneet eläkeiän ja maksaneet eläkemaksuja vähintään viiden vuoden ajan, saavat työstä maksettavan vanhuuseläkkeen vakuutusosuuden, joka määräytyy henkilötilin vakuutusmaksujen mukaan. Huomioon otetaan myös sotilaiden vaimojen asumisaika sellaisissa paikoissa, joissa ei ole ollut mahdollisuutta saada työpaikkaa. Tuo aika lasketaan heille työeläkkeen vakuutusaikaan.

Emme epäile yhtään sitä, ettemmekö selviäisi myös tänään niin ajankohtaisesta asunto-ongelmasta. Vuoteen 2010 saakka suunnittelemme hankkivamme asunnot kaikille pysyvää asuntoa tarvitseville sotilaille. Vuonna 2012 saamme valmiiksi ns. virka-asuntosäätiön perustamisen.

Nostatte esiin myös kysymyksen simputuksesta (venäjäksi dedovshtshina, ded = isoisä, sotilasslangilla "vanha"; suom. huom.). Toteutamme joukko-osastojen henkilöstötäydennykset nykyisin siten, ettei syntyisi jyrkkiä ikäeroja. Me poistamme simputuksen, niin sanoakseni, heti alkuunsa, olkoonkin että minulle simputus merkitsee enemmänkin moraalisen henkistä ilmiötä kuin ikään liittyvää. Jos ihmisen moraaliset periaatteet ja elämänsuunnat ovat hukassa, niin mitä häneltä voi odottaa missään yhteisössä, olipa se sitten koulu, armeija tai jokin teollisuuslaitos. Palauttaisin mieleen, että "dedovshtshina" -käsitteellä on ollut meillä Venäjällä eri aikoina täysin

vastakkainen merkitys. Alkujaan "ded" oli alokkaiden perehdyttäjä ja vanhempi toveri. Kuuluisa venäläinen kirjailija Vsevolod Krestovski on kirjoittanut tästä aiheesta jopa pienen romaanin, jonka nimi on Dedy. Se on hyödyllinen teos meidänkin päivinämme. Mutta se, mitä nyt joskus tapahtuu erillisissä joukko-osastoissa, on kitkettävä säälimättä pois. Ainoatakaan tapausta ei saa jättää tutkimatta ja ilman oikeudenmukaista rangaistusta. Ongelmaan pitää reagoida silmänräpäyksessä, konkreettisesti ja ankarasti.

Tällä hetkellä toteutettavien toimenpiteiden ansiosta ohjesäännön vastaiset teot eivät ole enää yhtä yleisiä. Tätä on merkittävästi edesauttanut varusmiespalvelusajan supistaminen kahteentoista kuukauteen sekä maavoimien ja laivaston vähittäinen siirtyminen henkilötäydennyksessä sopimus pohjalle.

Asevoimiemme yhteiskunnallisesta imagosta lyhyesti. Kansa on ylpeä armeijastaan ja luottaa siihen, on vakuuttunut, että jos hätä uhkaa - miltä Herra meitä tietenkin varjelkoon – jos joku järkensä menettänyt saa päähänsä testata Venäjän kestävyyttä tai vaurautta, niin hän saa vastaansa ansaitsemansa vastarinnan, tulee lyödyksi. Kuten meillä Venäjällä on ikiajoista ollut.

Millaisena näette Suomen ja Venäjän puolustushallintojen kahdenväliset suhteet? Miten toivoisitte niiden kehittyvän jatkossa?

Tänään Venäjän ja Suomen väliset suhteet ovat nousussa - tämä on meidän arviomme. Sotilasalan yhteistyö on myös kestävää emmekä näe sellaisia ongelmia, jotka estäisivät hyvien kumppanuussuhteiden laajenemista.

Yksi ensisijaisista alueista yhteisessä toiminnassa voisi olla mielestämme Venäjän ja Suomen maavoimien yksiköiden tai sota-alusten yhteiset harjoitukset rauhanturvaamiseen ja terrorismin vastaiseen toimintaan liittyvissä tehtävissä.

Selkeä ja mieleenpainuvana tapahtuma oli kesäkuussa 2008 ensimmäistä kertaa kahdenkeskisissä suhteissa toteutettu "Russkie Vitjazi" -taitolentoryhmän osallistuminen Suomen ilmavoimien 90-vuotispäivän juhlallisuuksiin.

Olemme sitä mieltä, että tämän tyyppiset vierailut ovat välttämättömiä hyvien ja kunnioittavien suhteiden lujittumiseksi ei vain armeijoidemme, vaan myös kansojemme välillä.

Turvallisuustilanne Itämeren alueella on säilynyt pitkään vakaana. Millaisiin yhteistyöhankkeisiin Venäjä olisi Itämeren alueella kiinnostunut osallistumaan? Millaisena näette Kaliningradin alueen tulevaisuuden?

Uskon, ettei kukaan kiistä sitä, etteikö Venäjällä olisi hyvin aktiivinen rooli Itämeren maiden neuvostossa, joka on perustettu maaliskuun alussa vuonna 1992 Kööpenhaminassa ulkoministereiden konferenssissa.

Sittemmin järjestettyjen huippukokousten päätöksellä perustettiin kolme Itämeren maiden hallitusten päämiesten edustajien erikoisryhmää, jotka käsittelivät taistelua järjestäytyntä rikollisuutta, ihmiskauppaa ja tartuntatauteja vastaan. Tosin se sai työnsä päätökseen vuonna 2004.

Neuvoston kaikissa elimissä päätökset tehdään, nykyaikaista ilmausta käyttäkseni, konsensusperiaattella.

Vuoteen 2005 asti Latviassa, Liettuassa ja Virossa toimi Itämeren neuvoston suojeluksessa "Eurotiedekunta" -ohjelma. Sen puitteissa koulutettiin talous-, hallinto- ja oikeusalan asiantuntijoita. Vuonna 2006–2007 tämä ohjelma oli jo Kaliningradin valtiollisen yliopiston opetusohjelmissa. Vuonna 2008 "Eurotiedekunta" -ohjelmaan tutustuttiin Pihkovan korkeakouluissa.

Neuvosto ylläpitää kumppanuussuhteita kymmeneen erilaisiin alueellisiin rakenteisiin. Ne ovat varmaan myös teille tuttuja: Itämeren maiden parlamentaarinen konferenssi, alueellisen yhteistyön järjestö, Itämeren kaupunkien liitto, Itämeren kehitysfoorumi, Kauppakamarien yhdistys ja Itämeren maiden liike-elämän neuvoo-antava neuvosto.

Minkälaisena näemme Kaliningradin alueen tulevaisuuden? Venäläisenä ja taloudellisesti menestyvänä huolimatta Yhdysvaltain suunnitelmista sijoittaa lähialueelle ohjuspuolustusjärjestelmän osia ja huolimatta Itämeren valtioiden

kehotuksista vahvistaa Naton sotilaallista infrastruktuuria ja perustaa jonkinlaisia nopean toiminnan joukkoja. Jos joku ei malta olla aloittamatta täällä geopoliittista voimannäyttöpeliä, se on hänen asiansa. Pitää vain muistaa, että mekään emme ole mitään pikkupoikia tappelussa.

Vaikkakin tätä aluetta muusta Venäjästä erottaa EU:n tulli- ja Schengen-alue, se on tasaisesti kehittyvä alue eikä suinkaan mikään "musta reikä" Eurooppalaisten maiden keskellä. Sosiaalisessa ja taloudellisessa kasvuvauhdissa Kaliningradin alue on meillä esimerkkinä monille. Mielenkiinnon vuoksi voin mainita muutamia lukuja.

Teollisuustuotannon kasvu alueella on 66 % ja alueellisen budjetin tulot ovat kasvaneet kaksinkertaisiksi. Erotuksena neuvostoaikoihin Kaliningradin alue ei ole ylimilitarisoitu etulinna, vaan yhteistyölle avoin alue. Asevoimissamme tapahtuvat muutokset ovat koskettaneet myös alueelle sijoitettuja joukko-osastoja. Olemme aloittaneet sotilaallisen materiaalin ja aseistuksen mittavan poistamisen sieltä. Tänä vuonna on sieltä poistettu jo 375 junavaunullista sotilaallista kalustoa ja 111 vaunua muuta sotilaallista materiaalia. Nämä luvut voi lukea myös liettualaisista tiedotusvälineistä.

Toisen maailmansodan aikana Kaliningradin alueelle kerääntyneiden ylimääräisten aseiden poiskuljettamiseen vaikuttavat valitettavasti ongelmat, jotka liittyvät sotilaskuljetuksiimme Liettuan kautta. Olemme useaan otteeseen ehdottaneet liettualaisille kumppaneillemme olemassa olevan sopimus- ja oikeudellista perustan sopeuttamista nykyaikaisiin realiteetteihin, mutta toistaiseksi emme ole saaneet osaksemme ymmärrystä.

Alueella on saatu paljon myönteistä kokemusta yhteistyöstä ulkomaisten kumppaneiden, mm. Euroopan Unionin kanssa. Raja-asemien infrastruktuurin modernisointiin on esimerkiksi käytetty yli 30 miljoonaa euroa EU:lta saatua rahaa. Tänäkin Kaliningradin alueesta tulee Venäjän pääosallistuja uuteen Venäjä-Liettua-Puola -rajayhteistyöohjelmassa. Pelkästään EU:n rahoituslähteistä ohjelman budjettiin tulee 122 miljoonaa euroa. Tähän summaan lisätään noin 40 miljoonaa euroa venäläisistä lähteistä.

Syyskuussa 2008 Kaliningradin alueen johto esitteli Venäjän hallitukselle hyväksyttäväksi liittovaltion tavoitekehitysohjelman vuoteen 2014 saakka. Tiedoksenne, että jos kaikki, mitä on suunnitteilla, toteutuu oikeina konkreettisina tekoina, tulee tästä alueesta erikoislaatuinen "vaikuttamisen sillanpääasemamme" Euroopan mantereella, hyvinvoinnin, menestymisen ja taloudellisen hyödyn vyöhyke.

Kutsumme kaikki naapurit rakentavaan työhön mukaan.

Käännös: Ulla Heinämäki